

Controleprotocol 2025-2027 Gemeente Eemsdelta

Datum: september 2025
Opgesteld door: Team Audit

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
1.1	Doelstelling	3
1.2	Wettelijk kader	3
2.	Algemene uitgangspunten voor de controle (getrouwheid)	4
3.	Te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties	4
3.1	Algemeen	4
3.2	Te hanteren toleranties voor de Gemeente Eemsdelta.....	6
3.3	Verantwoordingsgrens rechtmatigheidsverantwoording	7
3.4	Rapportagegrens rechtmatigheidsverantwoording	7
4.	Begrip rechtmatigheid en rechtmatigheidsverantwoording.....	7
5.	Rapportering accountant	9
5.1	Interim-controle	9
5.2	Accountantsverslag.....	9
5.3	Controleverklaring.....	10
5.4	Rapportage door het college	10
6.	AVG / Persoonsgegevens	10
7.	Hardheidsclausule	10

1. Inleiding

In het laatste kwartaal van 2023 heeft de aanbesteding accountantsdiensten plaats gevonden. De raad heeft besloten om de opdracht voor de accountantscontroles voor de jaren 2024 tot en met 2027 aan BDO-accountants en adviseurs te verstrekken. Deze termijn kan met twee maal twee jaar worden verlengd.

In artikel 213 van de Gemeentewet is opgenomen dat iedere gemeente een controleverordening dient op te stellen. Deze verordening is in 2023 geactualiseerd en op 27 september 2023 door de raad van de gemeente Eemsdelta vastgesteld. In het verlengde van deze controleverordening is dit controleprotocol opgesteld. In dit protocol worden een aantal zaken in hoofdlijnen geregeld ter afbakening en ondersteuning van de uitvoering van de accountantscontrole waarbinnen de accountant de jaarrekeningcontrole uitvoert en daarmee tevens het financieel beheer over het jaar zoals uitgeoefend door of namens het college van burgemeester en wethouders van de Gemeente Eemsdelta.

Met ingang van het boekjaar 2023 is de verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders voor de rechtmatigheid benadrukt, doordat het college in plaats van de accountant verantwoordelijk is voor het opnemen van de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening. De rechtmatigheidsverantwoording geeft inzicht in hoeverre de gemeente rechtmatig heeft gehandeld. Waar de accountant voorheen een oordeel vormde over de getrouwheid én rechtmatigheid van de jaarverslaggeving, beperkt de accountant zich nu tot een oordeel over het getrouwe beeld van de jaarrekening (inclusief de rechtmatigheidsverantwoording). De accountant geeft vanaf dit moment dus geen afzonderlijk oordeel meer over de rechtmatigheid.

De invoering van de rechtmatigheidsverantwoording is mede bedoeld om het gesprek te ondersteunen tussen de raad en burgemeester en wethouders, over de (financiële) rechtmatigheid. Het doel hiervan is de kaderstellende en controlerende rol van de raad op dit vlak te versterken.

Dit controleprotocol heeft betrekking op de verantwoordingsjaren 2025 tot en met 2027. Landelijke wetswijzigingen, een verzoek van de gemeenteraad of wijziging van accountant kunnen aanleiding geven tot tussentijdse aanpassing van het protocol en kunnen tevens aanleiding vormen om de controleverordening te actualiseren. Het normenkader wordt jaarlijks geactualiseerd en aan de raad ter vaststelling voorgelegd.

Op 16 april 2025 zijn de wetswijzigingen gepubliceerd waarmee de rechtmatigheidsverantwoording onderdeel is geworden van de wet en ook de materialiteitswijziging per 1 januari 2025 is doorgevoerd. De wijzigingen gaan in voor verantwoordingen over het begrotingsjaar 2025 en later.

1.1 Doelstelling

Dit controleprotocol, inclusief het normenkader, heeft als doel nadere aanwijzingen te geven aan de accountant over de reikwijdte van de accountantscontrole, de daarvoor geldende normstellingen en de daarbij te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties, alsmede de verantwoordings- en rapportagegrenzen in het kader van het afgeven van de rechtmatigheidsverantwoording voor de controle van de jaarrekening 2025 tot en met 2027 van de Gemeente Eemsdelta.

1.2 Wettelijk kader

De gemeentewet (GW), art. 213, schrijft voor dat de gemeenteraad één of meer accountants aanwijst als bedoeld in art. 393 eerste lid Boek 2 Burgerlijk Wetboek voor de controle van de in art 197 GW bedoelde jaarrekening en het daarbij verstrekken van een accountantsverklaring en het uitbrengen van een verslag van bevindingen.

In het kader van de opdrachtverstrekking aan de accountant kan de gemeenteraad nadere aanwijzingen geven voor de te hanteren goedkeuring- en rapporteringstoleranties. Met dit controleprotocol stelt de gemeenteraad het kader vast dat voortvloeit uit de wet- en regelgeving die van toepassing is voor het verslagjaar 2025 en later van Gemeente Eemsdelta.

2. Algemene uitgangspunten voor de controle (getrouwheid)

Zoals in art. 213 GW is voorgeschreven, zal de controle van de in art. 197 GW bedoelde jaarrekening worden uitgevoerd door de door de raad benoemde accountant. De controle is gericht op het afgeven van een oordeel over:

- De getrouwe weergave van de in de jaarrekening gepresenteerde baten en lasten (resultatenrekening) en de activa en passiva (balans);
- De getrouwheid van de door het college afgegeven rechtmatigheidsverantwoording;
- De inrichting van het financieel beheer en de financiële organisatie gericht op de vraag of deze een getrouwe verantwoording mogelijk maken;
- Het in overeenstemming zijn van de door het College opgestelde jaarrekening met de bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen regels bedoeld in art. 186 GW (Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten);
- De verenigbaarheid van het jaarverslag met de jaarrekening.

Bij de controle zullen de nadere regels die bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden gesteld op grond van artikel 213 zesde lid GW (Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden) alsmede de Kadernota rechtmatigheid van de Commissie BBV en de Richtlijnen voor de Accountantscontrole van de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants bepalend zijn voor de uit te voeren werkzaamheden.

Onder rechtmatigheid wordt begrepen de definitie volgens het BADO dat de in de rekening verantwoorde lasten, baten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen, dat wil zeggen "in overeenstemming zijn met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen, waaronder gemeentelijke verordeningen".

3. Te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties

3.1 Algemeen

De accountant accepteert in de controle bepaalde toleranties en richt de controle daarop in. De accountant controleert niet ieder document of iedere financiële handeling, maar richt de controle zodanig in dat voldoende zekerheid wordt verkregen over het getrouwe beeld van de jaarrekening en de financiële beheershandelingen met een belang groter dan de vastgestelde goedkeuringstolerantie. De accountant richt de controle in op het ontdekken van belangrijke fouten en baseert zich daarbij op risicoanalyse, vastgestelde toleranties en statistische deelwaarnemingen en extrapolaties.

Het uitvoeren van werkzaamheden met inachtneming van toleranties betekent dat de controle zodanig wordt uitgevoerd, dat voldoende zekerheid wordt verkregen over het getrouwe beeld van de jaarrekening inclusief de getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording.

De materialiteit waarmee decentrale overheden gecontroleerd worden, is opgenomen in het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO). Het BADO is definitief aangepast door de wetwijzigingen gepubliceerd op 16 april 2025, waarmee de rechtmatigheidsverantwoording onderdeel is geworden van de wet en ook de materialiteitswijziging per 1 januari 2025 is doorgevoerd. De materialiteitswijziging houdt in dat de wettelijke materialiteit van de accountantscontrole wijzigt naar 2% voor fouten en onzekerheden gecumuleerd vanaf boekjaar 2025. Dat betekent dat de percentages in onderstaande tabel gehanteerd dienen te worden als materialiteitsgrenzen voor de controle van de jaarrekening 2025 en later.

Als de goedkeuringstolerantie niet wordt overschreden, verstrekt de accountant in beginsel een goedkeurende accountantsverklaring. Als de goedkeuringstolerantie wordt overschreden verstrekt de accountant geen goedkeurende accountantsverklaring, maar één van de andere hieronder aangegeven verklaringen.

Materialiteit	Goedkeurende verklaring	Verklaring met beperking	Verklaring van oordeelonthouding/Afkeurende verklaring
Afwijkingen in de jaarrekening en onzekerheden in de uitvoering van de controle	≤ 2%	>2% – ≤ 4%	> 4%

In deze wijziging vervalt het onderscheid tussen fouten en onzekerheden, vanaf 2025 moeten de fouten en onzekerheden door de accountant bij elkaar opgeteld worden en betrokken worden in de oordeelsvorming. Voortaan zal worden uitgegaan van één percentage, namelijk van 2%. De grondslag voor de berekening van de materialiteit bedraagt vanaf boekjaar 2025 enkel de werkelijke lasten. De dotatie reserves worden dus vanaf 2025 niet meer meegenomen.

Goedkeuringstolerantie

De goedkeuringstolerantie is de som van de afwijkingen in de jaarrekening en onzekerheden in de uitvoering van de controle. De goedkeuringstolerantie bedraagt 2% van de totale lasten exclusief toevoegingen aan reserves. Het onderscheid tussen fouten en onzekerheden is in de weging van het accountantsoordeel vervallen. Deze goedkeuringstolerantie geldt voor de gehele jaarrekening, inclusief de bijlagen.

Rapporteringstolerantie

Naast de goedkeuringstolerantie wordt ook een rapporteringstolerantie onderkend. De rapporteringstolerantie is een bedrag dat gelijk is aan of lager is dan de bedragen voortvloeiend uit de goedkeuringstolerantie. Bij overschrijding van dit bedrag vindt rapportering plaats in het verslag van bevindingen. Een lagere rapporteringstolerantie leidt in beginsel niet tot aanvullende controlewerkzaamheden, maar wel tot een uitgebreidere rapportage van bevindingen. De rapporteringstolerantie kan worden vastgesteld op een percentage, bijvoorbeeld een percentage van de goedkeuringstolerantie of op een maatschappelijk relevant geacht absoluut bedrag. De rapporteringstoleranties kunnen zich ook verder toespitsen op die elementen die de raad specifiek nader terug wil zien, zonder dat dit de controletoleranties zelf beïnvloedt. De rapporteringstolerantie wordt door de gemeenteraad vastgesteld, met inachtneming van de genoemde minimumeisen. De accountant richt de controle in, rekening houdend met de rapporteringstolerantie om te kunnen waarborgen dat alle gesignaleerde onrechtmatigheden die dit bedrag overschrijden ook daadwerkelijk in het verslag van bevindingen worden opgenomen.

Specifieke uitkeringen (SiSa-bijlage bij de jaarrekening)

De gemeente is op grond van wettelijk voorschrift verplicht de verantwoordingsinformatie voor een groot aantal specifieke uitkeringen op te nemen in de zogenoemde SiSa-bijlage bij de jaarrekening. Voor de accountantscontrole op deze specifieke uitkeringen zijn door het ministerie van BZK nadere aanwijzingen gegeven in de vorm van een toetsingskader en nota verwachtingen accountantscontrole. Voor de bij de specifieke uitkeringen te hanteren rapporteringstoleranties zijn in het Besluit accountantscontrole decentrale overheden voorschriften opgenomen. Geconstateerde fouten en onzekerheden dienen op grond van dit besluit in het verslag van bevindingen te worden opgenomen, indien de navolgende rapporteringstolerantie per specifieke uitkering wordt overschreden:

Omvang specifieke uitkering	Rapporteringstolerantie
$\leq \text{€ } 125.000$	€ 12.500
$> \text{€ } 125.000$ en $< \text{€ } 1.000.000$	10% van de specifieke uitkering
$\geq \text{€ } 1.000.000$	€ 125.000

Als gevolg van een wijziging in de gemeentewet inzake de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording is SiSa onderdeel van de rechtmatigheidsverantwoording. Aangezien de specifieke uitkeringen een regulier onderdeel zijn van de baten, lasten en balansmutaties, dienen fouten en onduidelijkheden met betrekking tot specifieke uitkeringen (SiSa) betrokken worden bij de rechtmatigheidsverantwoording. De gemeente moet tijdig in beeld hebben waar eventuele onrechtmatigheden spelen en dit meenemen in de analyses voor de rechtmatigheidsverantwoording.

Voor de accountant geldt dat er aandacht geschonken moet worden aan de rechtmatige totstandkoming van de specifieke uitkeringen. Bij specifieke uitkeringen met een omvang van ten minste € 125.000 in het verantwoordingsjaar voert de accountant in ieder geval voor elk van die specifieke uitkeringen een deelwaarneming uit.

Daarnaast dient de accountant voor de controle van de WNT-verantwoording een lagere materialiteit te hanteren zoals is voorgeschreven in het controleprotocol WNT. Deze materialiteit bedraagt het verschil tussen het individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum en de werkelijke bezoldiging, met een minimum van € 5.000 en een maximum van € 10.000.

3.2 Te hanteren toleranties voor de Gemeente Eemsdelta

Voor de accountantscontrole op de jaarrekening van de Gemeente Eemsdelta wijzigt de goedkeuringstolerantie naar 2% voor fouten en onzekerheden gecumuleerd. De grondslag voor de berekening van de goedkeuringstolerantie en verantwoordingsgrens is vanaf 2025 de totale lasten exclusief toevoegingen aan reserves. Tot en met 2024 telden de toevoegingen aan reserves mee. Het onderscheid tussen fouten en onzekerheden is in de weging van het accountantsoordeel vervallen. In plaats van de eerdere grens van 1% voor fouten en 3% voor onzekerheden geldt vanaf 2025 één grens: 2% voor het totaal van de fouten en onzekerheden opgeteld.

Als de goedkeuringstolerantie van 2% niet wordt overschreden, verstrekt de accountant in beginsel een goedkeurende accountantsverklaring. Als deze grens wel wordt overschreden, zal de accountant een verklaring met beperking afgeven. Bij overschrijding van de grens van 4% zal de accountant een afkeurende verklaring of een verklaring met oordeelonthouding afgeven.

Op basis van de begroting 2025 exclusief reserves (totale lasten circa €294 miljoen) betekenen bovengenoemde percentages dat een maximum aan fouten en onzekerheden gecumuleerd in de jaarrekening van circa € 5,9 miljoen (2024: €3,9 miljoen) de goedkeurende strekking van de controleverklaring niet zullen aantasten. De tolerantie wordt jaarlijks op basis van de werkelijke cijfers definitief achteraf bepaald. Voor de rapporteringstolerantie stelt de raad als maatstaf dat de accountant elke fout of onzekerheid groter of gelijk aan 5% van de goedkeuringstolerantie voor fouten rapporteert. Voor 2025 zal de rapporteringstolerantie op basis van de begroting circa € 294.000 (2024: €195.000) zijn.

Dit bedrag betreft een inschatting op basis van de begroting, de daadwerkelijke tolerantie zal enigszins afwijken, gezien deze wordt gebaseerd op de definitieve cijfers.

3.3 Verantwoordingsgrens rechtmatigheidsverantwoording

Door de wetwijziging is de verantwoordingsgrens eveneens op 2% bepaald. Voor de verantwoordingsgrens geldt dat fouten en onduidelijkheden bij elkaar opgeteld moeten worden. De grens waarboven afwijkingen in de rechtmatigheidsverantwoording moeten worden opgenomen bedraagt maximaal 2% van de totale lasten (exclusief toevoegingen aan de reserves).

3.4 Rapportagegrens rechtmatigheidsverantwoording

Het college is verplicht om onrechtmatigheden toe te lichten in de bedrijfsvoeringparagraaf indien de geconstateerde onrechtmatigheid de verantwoordingsgrens overschrijdt. Dit als toelichting/aanvulling op hetgeen is opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.

Het college hecht waarde aan het gesprek over de bevindingen uit de rechtmatigheidscontroles. Daarom beperkt het college zich niet alleen tot het geven van een toelichting alleen bij het overschrijden van de verantwoordingsgrens. Het college rapporteert dan alle bevindingen omtrent de financiële rechtmatigheid boven de rapportagegrens in de paragraaf bedrijfsvoering met een toelichting vanuit haar actieve informatieverstrekking richting raad.

De rapportagegrens wordt ook vastgesteld op 5% van de verantwoordingsgrens. Voor 2025 zal de rapporteringsgrens op basis van de begroting circa € 294.000 (2024: €195.000) zijn. Hiermee volgen we de ingezette lijn zoals deze voor de accountant geldt om geconstateerde onrechtmatigheden vanaf deze grens te benoemen in zijn accountantsverslag.

4. Begrip rechtmatigheid en rechtmatigheidsverantwoording

In het kader van de rechtmatigheidscontrole worden 9 rechtmatigheidscriteria onderkend. De meeste hiervan gelden ook voor het getrouwheidsonderzoek. Voor de oordeelsvorming over de rechtmatigheid van het financieel beheer zal door de accountant extra aandacht besteed moeten worden aan de volgende rechtmatigheidscriteria:

1. begrotingscriterium;
2. misbruik en oneigenlijk gebruik criterium;
3. voorwaardencriterium;
4. calculatiecriterium;
5. valuteringscriterium;
6. adresseringscriterium;
7. volledigheidscriterium;
8. aanvaardbaarheidscriterium; en
9. leveringscriterium.

In het kader van de controle op de getrouwheid wordt al aandacht besteed aan de onderste zes criteria. De bovenste drie zijn specifiek gericht op rechtmatigheid, deze drie worden hieronder nader toegelicht:

1. Begrotingscriterium

Bij de rechtmatigheidsverantwoording vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium. Financiële beheershandelingen, die ten grondslag liggen aan de baten en lasten, alsmede de balansposten, dienen tot stand te zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en hiermee samenhangende programma's (begrotingscriterium). Uitgangspunt is het niveau waarop de raad de budgetten in de begroting en bij investeringen geautoriseerd heeft. In de begroting zijn de bedragen voor de lasten en baten vermeld die door de raad zijn vastgesteld. Dit houdt in dat de financiële beheershandelingen dienen te passen binnen de begroting, waarbij het juiste programma, de juiste investering, het toereikend zijn van het begrotingsbedrag, alsmede het begrotingsjaar van belang zijn. Als blijkt dat de gerealiseerde bedragen hoger zijn dan de, ook na de laatste begrotingswijziging, geraamde bedragen dan kan er sprake zijn van onrechtmatige uitgaven (begrotingsonrechtmatigheid) aangezien deze lasten buiten het budgetrecht van de raad tot stand zijn gekomen.

Afwijkingen van de begroting (exploitatie en investeringen) moeten ook geautoriseerd worden door de raad. Hiermee wordt toestemming gevraagd voor het te realiseren beleid en voor de besteding van het benodigde bedrag. Begrotingswijzigingen moeten tijdens het jaar zelf nog door de raad worden vastgesteld. Indien een wijziging niet meer in het jaar zelf is vastgesteld zijn bestedingen afwijkend van het begrotingsbedrag strikt genomen onrechtmatig.

In artikel 189, lid 3 van de Gemeentewet is bepaald dat ten laste van de gemeente lasten en daarmee overeenstemmende balansmutaties worden genomen tot de bedragen die hiervoor op de begroting zijn gebracht. Hogere dan in de begroting opgenomen lasten en daarmee samenhangende balansmutaties zijn dan ook onrechtmatig. Voor de baten geldt dat deze als onrechtmatig worden beschouwd indien afwijkingen gedurende het begrotingsjaar wel al bekend zijn of behoorden te zijn bij de ambtelijke organisatie/college, maar niet tijdig tot een aanpassing van de begroting hebben geleid.

Volgens artikel 28 BBV dienen overschrijdingen (en onderschrijdingen) van zowel de baten als de lasten ten opzichte van de begroting na wijziging bij het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening te worden toegelicht. Het college betreft de overschrijdingen van de lasten en investeringen ten opzichte van de begroting na wijziging en afwijkende baten en onderschrijdingen van lasten en investeringen die niet tijdig tot een aanpassing van de begroting hebben geleid bij de fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording.

2. M&O-criterium (misbruik en oneigenlijk gebruik)

De rechtmatigheidseis betreft ook de toetsing op juistheid en volledigheid van de gegevens, die door de belanghebbenden zijn verstrekt om het voldoen aan voorwaarden aan te tonen. Dit ter voorkoming en bestrijding van misbruik en oneigenlijk gebruik van wet- en regelgeving (M&O-criterium). Het is aan de gemeente om effectieve maatregelen te nemen om misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen. Hiervoor zullen de gemeenten een beleid moeten formuleren. In het jaarverslag en/of de toelichting op de jaarrekening verantwoordt het college zich over de opzet, de uitvoering en de resultaten van het M&O-beleid. Indien een gemeente geen toereikend M&O-beleid voert kan dit gevolgen hebben voor het accountantsoordeel. Indien bij een toereikend M&O-beleid dat in voldoende mate is uitgevoerd toch een belangrijke (materiële) onzekerheid die inherent is aan de regeling blijft bestaan met betrekking tot de rechtmatigheid van de uitgaven of ontvangsten en deze niet verder kan worden gereduceerd, dient de accountant te beoordelen of deze onzekerheid

in de toelichting bij de jaarrekening adequaat wordt weergegeven. De Gemeente Eemsdelta beschikt over een M&O beleidsstuk, het M&O beleid is op 21 maart 2023 vastgesteld door het college.

3. Voorwaardencriterium

Besteding en inning van gelden door een gemeente zijn aan bepaalde voorwaarden verbonden waarop door de accountant moet worden getoetst. Deze voorwaarden liggen vast in wetten en regels van hogere overheden en in de (eigen) gemeentelijke regelgeving. De gestelde voorwaarden hebben in het algemeen betrekking op:

- de omschrijving van de doelgroep respectievelijk het project;
- de heffings- en/of declaratiegrondslag;
- normbedragen (denk aan hoogte en duur);
- de bevoegdheden;
- het voeren van een administratie;
- het verkrijgen en bewaren van bewijsstukken;
- aan te houden termijnen besluitvorming, betaling, declaratie e.d.

De precieze invulling van het voorwaardencriterium verschilt per bedrijfsproces als gevolg van de verschillende wetten, regeling en verordening die gelden voor dat specifieke proces.

De accountant stelt de getrouwheid van de jaarrekening vast, inclusief de rechtmatigheidsverantwoording als een onderdeel van de jaarrekening. In de controleverklaring wordt geen afzonderlijk oordeel meer gegeven over het aspect van de rechtmatigheid. Het college neemt de rechtmatigheidsverantwoording op in de jaarrekening. De accountant zal toetsen of de jaarrekening getrouw is, en toetst daarbij dus ook of de rechtmatigheidsverantwoording een getrouwe weergave geeft.

5. Rapportering accountant

Tijdens en na afronding van de controlewerkzaamheden rapporteert de accountant als volgt:

5.1 Interim-controle

In het najaar (september/oktober) wordt door de accountant de interim-controle uitgevoerd, waarbij de opzet, het bestaan en de werking van de verschillende processen wordt gecontroleerd. Over de uitkomsten van deze werkzaamheden wordt door de externe accountant een verslag uitgebracht middels de managementletter. De afdelingen concern control en financiën van de Gemeente Eemsdelta coördineren dit proces, maar de gehele organisatie is verantwoordelijk voor het opleveren van de gevraagde stukken.

5.2 Accountantsverslag

Overeenkomstig de Gemeentewet wordt ter afronding van de controle een accountantsverslag (rapport van bevindingen) uitgebracht aan de raad en in afschrift aan het college van burgemeester en wethouders. Middels het accountantsverslag legt de accountant verantwoording af over het resultaat van de uitgevoerde werkzaamheden en bevindingen in het kader van de jaarrekening. In het accountantsverslag wordt gerapporteerd over de opzet en uitvoering van het financiële beheer en of de beheersorganisatie een getrouw en rechtmatig financieel beheer en een rechtmatige verantwoording daarover waarborgen. De accountant rapporteert ook over eventuele bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en de continuïteit van de door de Gemeente Eemsdelta gehanteerde geautomatiseerde informatieverzorging.

5.3 Controleverklaring

In de controleverklaring wordt op een gestandaardiseerde wijze, zoals wettelijk voorgeschreven, de uitkomst van de accountantscontrole weergegeven. Deze controleverklaring is bestemd voor de gemeenteraad, zodat deze de door het college van burgemeester en wethouders opgestelde jaarrekening kan vaststellen.

5.4 Rapportage door het college

Het college geeft middels de door de commissie BBV voorgeschreven rechtmatigheidsverantwoording aan in hoeverre de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties, rechtmatig tot stand zijn gekomen. Dit houdt in dat deze in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. De accountant controleert vervolgens het getrouwe beeld van de rechtmatigheidsverantwoording op dezelfde wijze als de jaarrekening.

6. AVG / Persoonsgegevens

Binnen de Gemeente Eemsdelta is de verwerking van persoonsgegevens een belangrijk thema. Onder leiding van de Functionaris voor Gegevensbescherming (FG) wordt er binnen de Gemeente Eemsdelta toezicht gehouden op de toepassing en naleving van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Bij de controle van WMO, Jeugd, Participatie en Salarissen als onderdeel van de jaarrekening dient de Gemeente Eemsdelta documentatie welke persoonsgegevens bevatten te delen met de accountant. Op 1 oktober 2019 is er een richtsnoer uitgegeven door o.a. de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) en de Stichting Nederlandse Organisatie van Accountants en Accountantskantoren (Novak), ook de Autoriteit Persoonsgegevens heeft hieraan meegewerkt. Uit het richtsnoer blijkt dat wanneer de verwerking van persoonsgegevens door een accountant een uitvloeisel is van een andere vorm van dienstverlening, de accountant beschouwd moet worden als een verwerkingsverantwoordelijke conform art. 4 (7) AVG. De accountant is dus zelf verantwoordelijk voor de juiste manier van het verwerken van die gegevens zoals is neergelegd in de AVG.

Conform artikel 26 van de AVG zijn de gemeente en de accountant 'gezamenlijke verantwoordelijken': betreffende dezelfde set van persoonsgegevens bepalen beide, ieder afzonderlijk, wat hij doet met die gegevens. De uitwisseling ervan zou moeten worden geregeld in een 'onderlinge regeling' (art. 26 AVG) *tenzij* en voor zover de respectievelijke verantwoordelijkheden van de (beide) verwerkingsverantwoordelijken zijn vastgesteld bij een Unierechtelijke of lidstaatrechtelijke (lees: Nederlandse) bepaling die op de verwerkingsverantwoordelijken van toepassing is. Dit laatste is daadwerkelijk het geval voor zowel de gemeente als voor de accountant, waardoor geen aparte regeling hoeft te worden opgesteld.

7. Hardheidsclausule

Ondanks het feit dat het normenkader zorgvuldig is opgesteld is het onmogelijk te garanderen dat dit kader hiermee limitatief is. Dat betekent dat in die gevallen waarin de interne wet- en regelgeving zoals die is opgenomen in het normenkader niet voorziet, dan wel (interpretatie) ruimte laat, het College gemandateerd is om beslissingen te nemen. Wanneer het College van dit mandaat gebruik maakt, legt het hierover verantwoording af in de gemeenterekening.